

doopsgezind.nl 21

SPECIAL

Vrijheid van de Geest
compassie en verzet

Compassie als verzet tegen de geest van deze tijd

Rembrandt,
De verloren zoon

Op Prinsjesdag kregen alle 150 Kamerleden *Uit de kunst - catechismus van de compassie* aangeboden door de Remonstrantse Broederschap, de vrijzinnige geloofsgemeenschap NPB, de Vereniging van Vrijzinnige Protestanten en de Algemene Doopsgezinde Sociëteit (ADS). De komende maanden vinden er overal in het land lezingen plaats over de catechismus van de compassie.

Op 9 april 2011 wordt er een vrijzinnige beraadag georganiseerd met als thema *Uit de kunst*. Het eerste bedankje uit de Tweede Kamer is overigens al per kerende post binnen. Dat kwam van de SGP-fractie.

Martin Maassen

'We zien de algehele verruwing in de samenleving plaatsvinden en we hebben de macht om het te veranderen, maar de vraag is of we ons daar ook voor inzetten. De catechismus van de compassie geeft richtingwijzers om dit land beter te maken voor iedereen.' Aan het woord is Christiane Berkvens-Stevelinck, bijzonder hoogleraar Europese cultuur in Nijmegen en Remonstrants predikante. Zij schreef samen met PKN predikant Ad Alblas de catechismus van de compassie, een kleurrijk en inspirerend boek rond twaalf kernbegrippen uit de bijbel. Volgens Berkvens gaat het om 'kernbegrippen die het meest onder vuur liggen. Door de extreme individualisering lijkt het wel of begrippen als verzoening, gelijkheid en verbondenheid niet meer bestaan. Terwijl dat waarden zijn die diep in onze cultuur verankerd zitten. Je kunt onze cultuur niet begrijpen als je niet weet welke waarden eraan ten grondslag liggen. In de Tweede Kamer hoor ik debatten over religie waarbij van alles geroepen wordt met een geringe kennis van zaken. Er is onvoldoende besef dat we allemaal tot dezelfde cultuur behoren die vanuit dezelfde kernbegrippen is vormgege-

ven.' De schrijvers van de catechismus van de compassie werden geïnspireerd door schrijfster Karen Armstrong. Niet voor niets wordt bij het boek dan ook een dvd geleverd van het IKON programma Lux waarin Armstrong een pleidooi houdt voor het grondbeginsel van de compassie. Volgens Armstrong is compassie 'meevoelen met de ander. Jezus heeft nooit gevraagd om achter doctrines aan te lopen, maar wel om je hart voor de medemens te openen. Wat niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'. De catechismus van de compassie bouwt voort op die gedachten. Geen pasklare antwoorden, wel interpretaties van de kernbegrippen uit de bijbel. Ieder begrip wordt ingeleid met een kunstwerk. Zo kent 'compassie' de koppeling aan een schilderij van Rembrandt over de Barmhartige Samaritaan en 'liefde' aan een houtsnede over de vriendschap van David en Jonathan. Daarna worden verbanden gezocht met literatuur en film. Een artikel uit Hapinez illustreert 'geloof' en strofes van Henriëtte Roland Holst 'verbondenheid'. De film 'Berlin Alexanderplatz' geeft diepte aan het begrip 'waarheid' en 'Cry Freedom' (over anti-apartheidsheld Steve Biko) aan 'vrijheid'. Aan het einde van ieder hoofdstuk is er dan de

bijbeltekst, waarop het begrip is gebaseerd, gevolgd door een toegankelijke uitleg en een hedendaagse vertaling. Deze consequente opbouw van de catechismus van de compassie maakt dat de lezer niet in vrijzinnige vaagheid verzandt, maar zich iedere keer reikhalzend afvraagt welke associatie er komen gaat. Veel Aha-erlebnissen, maar ook veel verrassende vondsten. De twaalf hoofdstukken bieden naast persoonlijke inspiratie veel stof tot nadenken voor gespreksgroepen en bijbelkringen, maar ook voor een eigentijdse overdenking. Volgens Christiane Berkvens-Stevelinck is de catechismus van de compassie een 'tegenwicht tegen de geest van deze tijd, maar ook een verzet vanuit het hart. Aan ons is de uitdaging om dit land beter te maken. Dat klinkt heel idealistisch, maar wat is er tegen idealen?'

Uit de kunst - catechismus van de compassie is te bestellen bij het ADS-bureau, tel. (020) 623 09 14 of via ads@doopsgezind.nl. Prijs: € 17,50 + verzendkosten.

Bijbels Museum Amsterdam Wonder boven Wonder

2 oktober 2010 - 30 januari 2011

Deze tentoonstelling laat bijbelverhalen zien door de ogen van kunstenaars met een verstandelijke beperking van zorgorganisatie Amerpoort.

Het resultaat: intuïtieve, creatieve kunst. Zie ook 'Bijbelverhalen in ruwe toetsen en tedere blikken' op p. 5.

Hieronder het schilderij van Piet Schopping, *De barmhartige Samaritaan*

- 2 **Leeswerk** Joodse en Palestijnse tranen/Homo submersus
- 3 **Interview** Auke F. de Jong over Jacques Presser
- 4 **Leeswerk** Dansen met de Gouden Kikker/**Column** Bram Grandia Citatenrubriek
- 5 **Tentoonstelling** Wonder boven Wonder - Outsiderkunst
Leesrooster
- 6/7 **ADS jubileumjaar 2011** Doopsgezinden: eigen wijs, eigen weg
Column Renze Yetsenga
- 8 **Instellingen** DHK in Krefeld/IMSC Witmarsum in 2011
- 9 **Gemeenten** Kerstpakketten uit de Wereld van Jansje/Vrijheid van de Geest, hoe lang nog
- 10 **Broederschap Kort** AKC 90 jaar/**Agenda**
- 11 **Advertenties**
- 12 **Backstage** Op weg naar Menno-Night/Pepernoot/Agenda

